

گزارشی از شکل گیری جشنواره های مردمی در عرصه هنر و وظیفه سازمان های فرهنگی استان در قبال برگزاری آن ها

تحقق معنویت و هنر با اعتبار مردم

الهام ظریفیان

اتفاقات و رویدادهای مردمی در فرهنگ ما از گذشته وجود داشته اند و بسیاری از آن ها که پستوانه عقیدتی داشته اند، در شکل های جدیدی تاامروزادامه پیداکرده اند. نذرهای مذهبی وروضه های خانگی درفرهنگ ما کاملاً شناخته شده هستند و نقشی مهم در پیشبرد و انتقال ارزش ها در طول نسل ها داشته اند. در گذشته کمتر شاهد نذرهای مذهبی و فرهنگی بوده ایم، اما این موضوع در سال های گذشته بیشتر از سوی هنرمندان متعهد و انقلابی جدی گرفته شده است. اجرای تئاترهایی با موضوعات مذهبی در ایام دهه فاطمیه و محرم و صفر از همین جنس هستندکه در سال های گذشته چندین گروه حرفه ای در مشهد روی صحنه برده اند. همچنین، در روزهای گذشته در فضای هنری مشهد شاهد برگزاری پنجمین دوره جایزه فرهنگی هنری «شهید منصوب»، بودیم؛ جایزه ای که برای بزرگداشت و تقدیر از مقام هنرمندان در حوزه ایثار و شهادت و انقلاب اسلامی به ابتکار خانواده شهید منصوب از پنج سال پیش در مشهد برگزار شده است و شاید بتوان آن را نوعی نذر فرهنگی دانست. در گزارش زیر به سراغ احمد منصوب، دبیر این رویداد و همچنین محمود بازدار و محمدرضا میری، دو هنرمند شناخته شده شهرمان، رفتم و درباره تأثیر جشنواره های هنری مردمی در جریان هنر مشهد و چگونگی برگزاری چنین جشنواره هایی گفت وگو کردیم.

● رویدادهایی منطبق بر نیازها و سلايق مردم

هدف در رویدادهای مردمی هدف مشخص کننده مسیری است که طی می کنند و در تداوم و استمرار این حرکت ها نقش مؤثری دارد. به جرت می توان گفت اگر یک جشنواره هنری مردمی هدف مشخص و استمرار داشته باشد، می تواند در جریان هنری جامعه ای جریان ساز باشد. در این باره محمود بازدار، عکاس و گرافيست، می گوید: رویدادهایی مانند جایزه شهید منصوب از این نظر که رویدادهایی مردمی هستند، قابل توجه اند، اما این مهم است که در کنار گروه های برگزارکننده این رویدادها، گروه های تخصصی حضور داشته باشند. او می افزاید: جایزه شهید منصوب به دلیل اینکه خود شهید هنرمند بود، در فضای فرهنگی و هنری برگزار می شود، اما مشابه این اتفاق در دیگر حوزه ها نیز می تواند بیفتد و جای کار چنین رویدادهایی در عرصه های مختلف فرهنگی و علمی وجود دارد. برای مثال شنیدم که مجموعه ای مردمی درصدد برگزاری جشنواره معماری شهید شریف الحسینی بوده است.

● سازمان های فرهنگی، تسهیل کننده جشنواره های مردمی

وقتی مردم برگزارکننده یک رویداد هستند، خودمردم نیز مخاطب آن اند. در واقع نقش اصلی رادر هردو سمت ماجرا مردم برعهده دارند. آنجایی که این رویداد ها به سلیقه مردم نزدیک ترند، احتمالاً بتوان گفت مردم خروجی هایشان را نیز می پسندند و به همین دلیل، تأثیرگذاری آن رویداد هم بیشتر خواهد بود. در این میان، نقش سازمان ها و نهادهای دولتی و شبه دولتی چیست و آیا ورود آن ها برای حمایت از چنین رویدادهایی وجهه مردمی بودن آن ها را خدشه دار می کند؟ بازدار ادامه می دهد: سازمان ها در نقش حمایت کننده می توانند در شکل گیری حرکت های مردمی برای این منظور مؤثر باشند. باین حال، جنس کار در جشنواره های مردمی متفاوت است. معمولاً رویدادهایی که سازمان ها برگزار می کنند، به فراخور وظایف سازمانی و ردیف بودجه های مصوبشان اجرا می شوند و بیشتر مخاطبانی خاص نیز دارند. او می گوید: رویدادهای سازمانی در قالب و چارچوب خاصی تعریف می شوندو آثار تولیدشده آن باهم طبیعتاً سمت وسوی سیاست های آن سازمان را دارد، اما جشنواره های مردمی سیاست گذاری های مردمی دارند واین سیاست دامنطبق بر نیازها وسلايق مردم هستند. از سوی دیگر، در این رویدادها شبکه های مردمی به گسترش مخاطبان آن ها کمک می کنند. بنابراین، آن ها بازخورد بهتر و بیشتری می گیرند.

این هنرمند درباره نقش سازمان های فرهنگی در برگزاری چنین جشنواره هایی می گوید: خود مردم و گروه های مردمی باید کار را جلو ببرند، اما سازمان ها می توانند به عنوان تسهیل کننده فرایندها به برگزاری یک رویداد کمک کنند. اگر سازمان های فرهنگی به عنوان حامی پشتیبان رویدادهای مردمی باشند، این نوع رویدادها باقوت و اعتمادبه نفس بیشتری به کارخودشان ادامه خواهند داد. درست است که مهم ترین پشتوانه این رویدادها مردم هستند، ولی در جاهایی برای پیشبرد اهداف در این رویدادها به حمایت سازمان های دولتی نیازاست. حضورسازمان ها به عنوان تسهیل کننده ودر پشت صحنه، وجهه مردمی بودن چنین رویدادهایی را خدشه دار نمی کند، اما اگر حمایت سازمان منوط به حضور مستقیم باشد، می تواند باعث کم رنگ ترشدن بُعد مردمی آن رویداد شود.

او ادامه می دهد: استمرار و ماندگاری هر کار فرهنگی و هنری به تأمین مالی آن وابسته است. نمی توانید حرکتی را شروع کنیدودون هزینه کردن، امیدي به ماندگاری آن داشته باشید. این نوع کارها حتی هزینه های بیشتری را می طلبند، بدنه مردمی توان مشخصی دارد و تا حدی می تواند هزینه کند. اگر کمک های مالی نباشند، به مرور

زمان از شدت و اثرگذاری

حرکت های مردمی کم می شود و حتی ممکن است به تعطیلی آن رویداد منجر شود. اینجاست که نقش حامیان مالی در ماندگاری و استمرار یک رویداد مشخص می شود.

محمود بازدار:
در جشنواره های مردمی، گروه های مردمی باید کار را جلو ببرند، اما سازمان ها می توانند به عنوان تسهیل کننده فرایندها به برگزاری آن رویداد کمک کنند

● ضرورت پشتیبانی رسانه ای دولتی ها از جشنواره های مردمی

محمدرضا میری، نقاش مشهدي، نیز بر ضرورت پشتیبانی سازمان های فرهنگی و نهادهای از جشنواره های مردمی تأکید

می کند و می گوید: حمایت هایی از نوع پشتیبانی رسانه ای و رساندن پیام آن به مردم و جامعه فرهنگی و هنری، هیچ خدشه ای به مردمی بودن آن ها وارد نمی کند. این هنرمند با تأکید بر اینکه جایزه دادن بهانه ای برای اعلام ارزش گذاری یک جمع، جریان یافرد نسبت به آن اثر هنری است، می گوید: برگزاری جایزه شهید منصوب نمونه خوشایندی است که به تازگی پنجمین دوره آن برگزار شد و من نیز در هیئت انتخاب آن حضور داشتم. در این رویداد یک خانواده شهید که برای هنرمندان انقلاب اسلامی بسیار گران قدر است، ارزش گذاری خودش را نسبت به اثر یک هنرمند اعلام می کند. اعتبار جایزه هنر رویداد برای همه شرکت کنندگان بسیار بیشتر از دیگر

جایزه های جشنواره های رسمی و بین المللی است. خودمن به عنوان یک هنرمند زیر تأثیر تقدیرهادر طول دوره هنری ام را از خانواده شهید گرفته ام. ارزشمندترین آثار من آن هایی هستند که مادران شهدا آن ها را امضا کرده اند.

او ادامه می دهد: این رویدادها به غیر از اینکه حال خوبی را به دلیل معنویت حاکم بر آن ها به فضای هنری جامعه تزریق می کنند، یک پیام بیرونی هم دارند و آن این است که همه اتفاقات هنری و رسانه ای لزوماً نباید از طرف دولت برنامه ریزی شود، اما سازمان ها و نهادهای باید از آن ها پشتیبانی کنند. در این سال ها هم همین طور بوده و تعامل خوبی بین خانواده های شهید و بخشی از مدیران فرهنگی استان ایجاد شده است.

میری تأکید می کند: جشنواره های مردمی مزیت های فراوانی دارند از جمله اینکه آثار نشان خلاق ترند و فضای برگزاری آن ها صمیمی تر است. در خیلی از جشنواره های رسمی می بینیم برای اعتبار دادن به جشنواره از یک پدر یا مادر شهید برای اهدای جوایز دعوت می کنند. در این رویدادها مادر یا پدر شهید واسطه هستند، اما اگر خود جایزه را خانواده شهید تهیه و اهدا کنند، ارزش آن جشنواره و جایزه صدچندان خواهد شد.

● جشنواره مردمی روی مدیران هم تأثیر مثبت می گذارد

در ادامه احمد منصوب، دبیر جایزه فرهنگی هنری منصوب و برادر شهید هنرمند مهدی منصوب، با بیان اینکه جشنواره های مردمی با هدف گذاری خاصی که دارند، می توانند تأثیر زیادی بر مخاطبان خود داشته باشند، می گوید: در این اقدامات کسی به دنبال ارائه گزارش عملکرد اداری نیست و

به همین علت از خلوص بیشتری برخوردارند. برای هنرمندانی که به دنبال این هستند به دور از تکلف از جان و دل برای اثرشان مایه بگذارند، این جشنواره ها ارزشمندند.

او می افزاید: بعد از پنج دوره برگزاری جایزه شهید منصوب، می توانم بگویم ۱۰ درصد برگزارندگان وکاندیدها به انتخاب خود واکنش بسیار مثبتی داشته اند و حتی آن را با جشنواره های مطرح رشته خودشان مقایسه کرده و گفته اند که این جایزه برایشان ارزش بیشتری داشته است.

منصوب با تأکید بر اینکه هنرمند دوست دارد مردم هنرش را ببینند و ارزش گذاری شود، می گوید: هنرمند برای مردم اثر خلق می کند. هنری ارزشمند است که

محمدرضا میری:
جشنواره های مردمی مزیت های فراوانی دارند از جمله اینکه آثار نشان خلاق ترند و فضای برگزاری آن ها صمیمی تر است

مردم آن را درک کنند و بپذیرند. جشنواره های مردمی از این نظر ارزشمند و موجب آورده فرهنگی برای جامعه هستند.

او درباره اثرگذاری برگزاری جایزه ها و رویدادهای مردمی در جریان هنری یک جامعه می گوید: این تلاش ها تأثیر خودشان را می گذارند، هرچند اگر در دوره های اول خیلی مشخص نباشند. در دوره های اولی که جایزه شهید منصوب را برگزار کردیم، نتیجه مشخصی در جریان سازی نداشت، اما حالا که چند سالی از عمر این جایزه می گذرد، با مشاهده بازخوردهای مختلف از هنرمندان و صاحبان فرهنگ و هنر، تأثیر این جریان سازی را می بینیم. همچنین، این رویداد تأثیر خودش را بر بخشی از عموم مردم که علاقه مندی های فرهنگی هنری دارند می گذارد. بسیاری از خانواده های شهید ممکن است به فکر بیفتند که آن ها هم چنین برنامه هایی را در جهت تقویت جبهه فرهنگی هنری انقلاب اسلامی راه اندازی کنند.

او می افزاید: نکته مهم دیگر خاستگاه جشنواره است. کسانی که در این نوع رویدادها حاضری شوند، به این باور دارند که این جایزه چون به نام شهیداست، متبرک است و قداستش را از شهید می گیرد. این موضوع به اعتبار این رویداد می افزاید و اصلی ترین دلیل استقبال هنرمندان است.

● جایزه های مردمی، مردمی بماند

منصوب همچنین درباره شکل مطلوب برگزاری چنین رویدادهایی و اینکه حدودود سازمان های فرهنگی در حمایت کجاست، می گوید: رویدادهای مردمی اگر به معنای واقعی مردمی باشد، باید برای هنرمندان و مردمی باشد. این جشنواره ها و رویدادها باید شکل مردمی خود را حفظ کنند. هرچه این جشنواره ها شکل اداری به خود بگیرند، از خلوص خود فاصله می گیرند.

این هنرمند، ماندگاری این رویدادها را در دوری آن ها از تشریفات و زرق و برق های معمول جشنواره های داند

و می گوید: در خیلی مواقع این زرق و برق ها موجب دورشدن آن رویداد از هدف اولیه خودش می شود. اگر سعی کنیم مسائل را ساده بگیریم، می توانیم به استمرار و ماندگاری آن ها امیدوار باشیم. رویداد مردمی نباید نگاه مادی داشته باشد. اینکه هنرمندان مطرح که جوایز بسیاری را برده اند، حاضر باشند وقت بگذارند و در رویداد شرکت کنند که فقط با جای پذیرایی می شوند و یک جایزه معنوی دریافت می کنند، به این معنی است که آن رویداد به دلیل معنویت و زلالی اش آن قدر ارزشمند است که حاضر نیستند آن را با چیزی عوض کنند.

گزارشی از مراسم اکران فیلم های بخش مسابقه جشنواره فیلم های ۱۰۰ آئانبه ای و تقدیر از شرکت کنندگان مشهدي

تجلی شعار «فرا تهران» باتلاش فیلم سازان مشهدي

مقدم دوست به عنوان مشاور حضور خواهند داشت. مدیر باشگاه فیلم رویش به یاتوقی دیگر با نام «سیمرغ» اشاره کرد و گفت: هدف اصلی این باتوق اقتباس از آثار هنری است. به این معنا که بخشی از آثار سینمایی کوتاه می توانند اقتباس های خوبی از داستان های کوتاهی باشند که کمتر خواننده و دیده شده باشند. این اقتباس به محتوای آثار سینمایی هم کمک می کند.

انتظاری بیان کرد: باشگاه فیلم رویش در دوره آموزشی «به سوی زیبایی» به ساخت فیلم با موبایل می پردازد. در این برنامه، صاحبان ایده می توانند در کارگاه آموزشی باشگاه حاضر شوند و گام به گام مسیر پیاده سازی ایده هایشان را در قالب فیلم کوتاه طی کنند. وی ادامه داد: سه فیلم نامه با موضوع غزه و جنایت های رژیم اشغالگر نوشته شده است که ساخته خواهد شد. تصویربرداری نخستین اثر از این مجموعه از شبیه

۱۱) آذرماه آغاز می شود. انتظاری در پایان بیان کرد: در سال جدید، فیلم نامه دو فیلم کوتاه برای تولید مصوب شده و به مرحله تولید رسیده است. همچنین، یک فیلم کوتاه در حوزه «خرده روایت» به تولید رسیده است. چهار مستند در رویداد «سینما حماسه» نیز تولید شده است و سه کار داستانی نیز در مرحله تولید قرار دارد.

و نقد و بررسی فیلم ها به وجود بیاورد. انتظاری هدف باشگاه فیلم رویش را تولیدات کوتاه در عرصه سینما بیان کرد و ادامه داد: باتوقی با نام «قاف» طراحی شده است که به فیلم نامه نویسان و نویسندگان خراسان رضوی اختصاص دارد تا آثار جدی تری در این زمینه تولید کنند. آن ها به صورت کارگاهی و هم نویسی به تولید پنج آپیژود کوتاه می رسندو این آپیژودها به یک فیلم کوتاه مستقل تبدیل می شود. در این کارگاه با استادانی مانند عادل تبریزی یا هادی

در دوره جدید مدیریتی حوزه هنری کشور، به دلیل ظرفیت های خوب خراسان رضوی به ویژه مشهد در عرصه فیلم و سینما، نگاهی ویژه به فیلم سازی در استان ها با شعار «فرا تهران» شده است. وی افزود: باشگاه فیلم رویش باتوقی با عنوان «هفت کرانه» برای نمایش فیلم های مستند، داستانی و پویانمایی از تولیدات فیلم سازان مشهدي و خراسانی طراحی کرد تا بهانه ای برای دوره می هنرمندان و دیدن فیلم های یکدیگر باشد و فضایی دوستانه را برای نمایش

● ظرفیت خوب مشهد در عرصه فیلم سازی

سجاد انتظاری، مدیر باشگاه فیلم رویش حوزه هنری انقلاب اسلامی خراسان رضوی، در این مراسم گفت:

ایستگاه خبر

اختتامیه اولین دوره رشد مقدماتی باشگاه سرود حماسی سیمرغ

بر گزار شد

هنر نمایی ۵۶ گروه سرود کشور در مشهد

رضا میرزاده

اولین دوره رشد مقدماتی باشگاه سرود حماسی سیمرغ با معرفی و تقدیر از گروه های منتخب این دوره، روز جمعه ۱۰ آذرماه به کار خودش پایان داد. در این دوره شش ماهه که با حضور ۷۵ مربی سرود تشکیل های مسجدي مشهد برگزار شد، مباحث متنوعی در موضوعات مبانی هنر، موسیقی و علوم تربیتی به شرکت کنندگان ارائه شد و در پایان و پس از ارزیابی گروه ها در مراحل مختلف، گروه های برتر معرفی شدند.

هادی سلیمی حسین آباد، دبیر باشگاه سرود حماسی سیمرغ، درباره برگزاری این دوره آموزشی به شهرآرا گفت: این دوره شش ماهه که با مشارکت معاونت فرهنگی سپاه امام رضا (ع)، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی و حوزه هنری انقلاب اسلامی خراسان رضوی برگزار شد، متشکل از پانزده جلسه آموزشی با محورهای مبانی هنر، سرود و موسیقی و علوم تربیتی بود.

وی افزود: در طول برگزاری این دوره و به صورت ماهانه، زمانی نیز به هر گروه اختصاص داده می شد تا در قالب باتوق های کارگاهی، کارهای خود را در حضور استادان ارائه کنند. همچنین، فعالیت گروه ها از منظر کار گروهی، فنی و تربیتی تشکیلاتی نیز ارزیابی می شد.

سلیمی گفت: باتوجه به اینکه هر گروه می توانست یک مربی و یک سرپرست را برای شرکت در این دوره آموزشی معرفی کند، در مجموع ۶۷ گروه سرود در این دوره شرکت کردند. وی در ادامه گفت: گروه های برگزیده باتوجه به استمرار حضور و امتیازات کسب شده در دوره و باتوق های کارگاهی، آزمون کتبی و عملی پایان دوره و سیر رشد گروه، پس از برگزاری مصاحبه تخصصی، برای شرکت در دوره رشد تکمیلی معرفی می شوند. در این دوره نه ماهه که از دی ماه آغاز می شود، آموزش آواز، آموزش نوازندگی و تمرین با ساز و مباحث تخصصی تربیتی تشکیلاتی برای مربیان ارائه می شود.

اخبار هنری مشهد

«بیست گوید» سریال جدید شبکه ۳ شد

تهیه کننده سریال جدید «بیست گوید» از پخش این مجموعه تلویزیونی به زودی از شبکه ۳ سیما خبر داد. به گزارش شهرآرا، به نقل از پایگاه اطلاع رسانی سیما، در حال سی تصویربرداری سریال «بیست گوید» در مشهد

و حومه این شهر ادامه دارد که قرار است به زودی از شبکه ۳ سیما روی آنتن برود. ابوالفضل حاجتمند، تهیه کننده این سریال، گفت: «بیست گوید»، قرار است پس از پخش فصل دوم «رحیل» به آنتن شبکه ۳ سیما برسد. خوشبختانه سریال با کیفیت مناسب، هنر نمایی خوب بازیگران و تلاش عوامل، مراحل پس تولید را توامان یا روزهای باقی مانده تصویربرداری اش طی می کند. وی اعلام کرد: فیلم برداری این سریال سی قسمتی تا یک ماه دیگر ادامه خواهد داشت. علی عامل هاشمی، جواد سلطانی، محمد دالگشا، حسن زارعی، بهار نوحیان، علیرام نورایی، آریتا ترکا شوند، میر طاهر مظلومی، فرزاد جمشیدی، حسام خلیل نژاد، فاطمه مقدس، علی ذکریایی، فهیمه مؤمنی، بهار داورزنی، ایتسام بغلانی، صفرکشکولی، اسدا... یکتا، یاسر حمزه و پانته آ کی قبادی در این سریال ایفای نقش می کنند.

حاجتمند همچنین تأکید کرد: این سریال با محوریت وقایع و اتفاقات دوران کرونا ساخته شده است. این سریال داوطلب شدن عده ای از مردم برای کمک به کادر درمان را به تصویر می کشد، اما در میان این افراد، شخصی است که انگیزه حضورش با دیگران فرق دارد. سریال خوشبختانه فضای شیرینی دارد و فضایی تلطیف شده از دوران کرونا را تاریخ نگاری می کند.

چارسوق هنر

فصل جدید «رخ مادر»، روی آنتن می رود

فصل دوم مجموعه مستند «رخ مادر» از امروز شب به روی آنتن شبکه یک می رود. به گزارش ایسنا، مستند «رخ مادر» در فصل جدیدش با نگاهی ملی و بومی نسبت به پراکندگی سوزها به سراغ قصه های شنیده نشده و بکر از مادران شهید سراسر

کشور رفته است که فعالیت های فردی یا اجتماعی در جامعه دارند. این برنامه که در فصل گذشته راوی قصه های مادران شهید بوده است، اینک با تغییرات فرمی و در قالب مستند داکیودرام، روایتی شاعرانه از داستان زندگی ۲۶ مادر شهید دفاع مقدس دارد. این برنامه از شبیه تا چهارشنبه ساعت ۱۷:۳۰ روی آنتن می رود.